

References:

1. Bilonozhenko V. M., Hnatiuk I. S. *Funktsionuvannia ta leksykohrafichna rozrobka ukrainskykh frazeolohizmiv*, Kyiv, Nauk. dumka, 1989, 156 p.
2. Nechytailo V. V. *Sunytsia v kropyvi: Baiky, prytychi, humoresky*, Kyiv, Ukrainskyi pysmennyk, 1994, 61 p.
3. Nechytailo V. V. *Liubasni fokusy*, Simferopol, Dolia, 1997, 91 p.
4. Nechytailo V. *Zolota karetka: humor i satyra*, Kamianets-Podilskyi, Medobory, 2002, 76 p.
5. Skrypnyk L. H. *Frazeolohiia ukrainskoi movy*, Kyiv, Nauk. dumka, 1973, 280 p.
6. *Frazeolohichni slovnyk ukrainskoi movy: v 2 t.*, ukklad. V. M. Bilonozhenko, Kyiv, Nauk. dumka, 1993, 984 p.
7. Shcherban N. P. Pro odyv iz zasobiv kontekstualnykh peretvoren frazeolohizmiv, *Movoznavstvo*, 1975, Issue 4, pp. 41–45.

Summary

Anzhelika Popovych

Lexical Change of Components of Idiomatic Expression in Linguistic Work of Vitalii Nechytailo

The article deals with the structural-semantic transformation of the phraseological units in Vitaliy Nechytailo's writings. Special attention is paid to the aesthetic functions of such changes of the phraseological units as the change of its components.

Key words: *phraseological units, transformation of phraseological units, substitution.*

Дата надходження статті: «04» березня 2015 р.

Дата прийняття до друку: «26» березня 2015 р.

УДК 81'42:811.161.2+821.161.2.08(045)

ВАЛЕНТИНА ФІЛІНЮК,

*кандидат філологічних наук, доцент
(м.Хмельницький)*

Порівняльні конструкції в поетичному ідіолекті Миколи Дмитренка

У статті досліджено порівняльні конструкції як складник поетичного ідіостилю письменника. Висвітлено основні підходи до лінгвістичного вивчення порівняння як образного засобу. Описано ознаки поетичних порівнянь, характер їхньої логіко-семантичної основи. Для лінгвопоетичного аналізу обрано дві поетичні збірки «Люблю твій усміх загадковий», «Квіти добра» Миколи Дмитренка. Обґрунтовано чотирикомпонентну структуру більшості порівняльних конструкцій: об'єкт, суб'єкт, ознака порівняння та експліцитний показник – сполучник. Виділено такі групи об'єктів порівнянь поетичних текстів: абстрактні поняття; реалії побуту і звичаєвої культури; явища природи, природного ландшафту; рослини; люди та міфічні істоти; птахи; поняття на позначення речовин, станів, звуків. У поезії Миколи Дмитренка було зафіксовано такі головні компоненти порівнянь: адресат чи об'єкт поезії; поняття часу; абстрактні поняття; реалії побуту та звичаєвої культури; явища природи; колористичні ознаки; рослини. На прикладах поетичних текстів описано різні способи граматичного вираження порівнянь, встановлено найчастіше вживані сполучники. Також простежено роль епітетів та дієслівних форм у творенні порівняльних конструкцій, функціонування компаративем з обставинним відтінком та у формі орудного порівняльного.

Ключові слова: *порівняння, образний засіб, поетичний текст, конструкція, складники порівняння, Микола Дмитренко.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Поетичний ідіостиль належить до кола сучасних об'єктів наукового лінгвістичного пізнання й найчастіше розглядається як комплекс стильових складників, як-от: концепти, образні засоби, стилістика тексту тощо. Порівняльні конструкції також виступають маркерами індивідуальної манери письменника, його мововідчуття та мововираження.

Аналіз досліджень і публікацій... Порівняння в мовознавчій науці розглядається як поетичний троп і як засіб пізнання довкілля, важливий чинник людського мислення з його асоціативністю і спрямованістю від відомого до невідомого [5, с. 1; 10, с. 5]. Дослідженню цього тропу присвячено праці Л. Голоюх, С. Єрмоленко, О. Марчук, Л. Мацько, О. Некрасової, О. Потєбні, Л. Прокопчук, С. Рошко, Б. Томашевського, Н. Шаповалової та інших. Так, О. Некрасова стверджує, що аналіз порівнянь може бути достатнім параметром для дослідження поетичних ідіолектів та ідіостилів [8, с. 225]. С. Єрмоленко зазначає, що «вибір специфічних

конкретно-чуттєвих назв як об'єктів порівняння характеризує індивідуальний стиль письменника» [4, с. 153].

Порівняння як засіб смислотворення в поезії впливає на формування тексту і ґрунтується на особливостях людського мислення зіставляти явища навколишньої дійсності. Л. Голоух визначає, що в художніх творах спостерігається «цілеспрямоване, часто ускладнене додатковими семантичними відношеннями, звертання до порівнянь з метою створення стилістичного ефекту несподіваності, оригінальності, акцентуації на зв'язках, які суперечать раціональному мисленню й так званій логіці речей» [1, с. 3]. О. Потебня описав взаємопов'язаність символів, порівнянь і паралелізму образів, простежив розвиток граматичних форм вираження порівняння від форм прикладки й орудного порівняльного відмінка до компаративної сполучникової конструкції та заперечних порівнянь [9, с. 286].

Виклад основного матеріалу... Порівняння за логіко-семантичними ознаками і за характером сприймання класифікують на два типи: порівняння з прозорою логіко-семантичною основою, які мають загальномовний фольклорний характер, традиційну форму, помірну експресивність і сприймаються без особливого інтелектуального напруження; порівняння зі складною логіко-семантичною основою, які мають індивідуально-авторську основу, потребують активної асоціативної діяльності від реципієнта [13, с. 47]. Порівняння останнього типу творяться на основі «несподіваних зіставлень і зближень, тобто на основі суб'єктивних естетичних уподобань» [13, с. 48]. Образне порівняння «вихоплює одну якусь найвиразнішу ознаку, часом несподівану, і робить її основою, ігноруючи всі інші», і в цьому полягає його стилістична вага [7, с. 360].

Як бачимо, порівняння як мовно-образний засіб – це важливий складник поетичних текстів, а індивідуально-авторське значення елементів його структури взаємодіє між собою та іншими текстовими засобами, викликаючи при цьому різні асоціації, почуття читача або слухача. «Операції виділення найсуттєвішої ознаки описуваного через пошук іншого, для якого ця ознака є виразнішою, зіставлення з ним і опис» лежать в основі створення та декодування порівняльних конструкцій [7, с. 359], які переважно описують як чотирикомпонентну структуру [14, с. 43].

У статті пропонуємо опис поетичних компаративем у контексті дослідження ідіостилю Миколи Костянтиновича Дмитренка, поета, члена Національної спілки письменників України, автора збірок «Мандрівник» (1994), «Материк і море» (1998), «Люблю твій усміх загадковий», «Квіти добра» (обидві – 2005), «Іноді...» (2012). Для аналізу обрано тексти збірок «Люблю твій усміх загадковий» та «Квіти добра».

У більшості порівняльних конструкцій, які зустрічаються в поетичних текстах Миколи Дмитренка, можливе виокремлення таких складників, як-от: «те, що порівнюється, або «предмет»; те, з чим порівнюється, або «образ»; те, на основі чого порівнюється одне з іншим, просто «ознака» [12, с. 204]. «Предмет» у стилістиці ще називають «суб'єктом порівняння», «компаратом»; «образ» – «об'єктом порівняння», «компаратором» [7, с. 359]; «ознаку» – «основою порівняння». Четвертим складником є показник порівняльних відношень – «засіб мовного оформлення порівняльної семантики. Останній відіграє вирішальну роль у реалізації компаративного змісту в чотириелементній моделі порівняльної конструкції («суб'єкт» – «об'єкт» – «основа» – «показник»), оскільки забезпечує її цілісність» [15, с. 5].

У поезії «Не благай жагучими вустами...» бачимо такі порівняльні конструкції: «*Буде ніч медова, хоч безсонна, Буде сон, мов казка, чарівний... І душа, як чаша – повна-повна Вічної квітучої весни*» [3, с. 34]. У першій компаративемі предметом виступає *сон*, який зіставляється із *казкою* (основа порівняння), як поняттям неймовірним, дивним, нереальним (образ порівняння); експліцит – сполучник *мов*. Друга порівняльна конструкція містить суб'єкт *душа*, об'єкт *чаша* (основа порівняння), які зіставляються за формою, здатністю чимось наповнюватися (образ порівняння); експліцитну функцію виконує сполучник *як*.

Прозору логіко-семантичну основу, побудовану на прямій семантиці компонентів має порівняння «*Калини куц здригнувся, наче птиця, І вітер ніжно листям задзвонив...*» [3, с. 36]. Його декодування не потребує особливих зусиль, калинове гілля від вітру хитнулося, наче птах, який злітає. Складна логіко-семантична основа в порівнянні «*Із ополонок вихлюпи води – Неначе з серця п'ятистопні ямби*» сприймається як поєднання реального світу із письменницькою діяльністю, глибше пізнається читачем через подальше розгортання поетичного тексту, у якому йдеться про майбутню долю митця: «*Тут пасся табунець дитячих мрій. Та ген розбігся – не зібрати нині... Тут починався мандрівника політ – Крилатий кінь із вершиком на спині...*» [2, с. 46].

Поетичні порівняння Миколи Дмитренка сприяють пізнанню вже пізаного, відомого, яке через зіставлення з іншим об'єктом розкривається новими значеннями, набуває більшої виразності, у центрі уваги перебуває суб'єкт, якому об'єкт додає нових барв [6, с. 155]. У рядках

«Тільки **вітряк, мов антична ліра**, Тяжко од вітру чи віку рида» [2, с. 51] компаративема **вітряк, мов антична ліра** об'єднана семами «давнина», «звук», «сум». «Художньо-образні, конкретно-чуттєві порівняння, з одного боку, мають викликати в уяві читача нібито звичні словесні картини, з іншого – ускладнюють художній текст, роблять його багатоплановим, багатоплановим, тобто примушують працювати думку й уяву» [1, с. 3].

Об'єкти порівняння, що належать до різних лексико-семантичних груп, характеризують ідіостиль письменника, «у виборі порівнянь відповідного семантичного плану відбувається орієнтація всієї образної системи вірша, або й загалом індивідуального стилю, на різні джерела поетичного мовлення» [4, с. 153]. Серед об'єктів порівнянь поетичних текстів Миколи Дмитренка виділяємо такі групи лексики:

1) абстрактні поняття: *я люблю тебе так, як натхнення і думку пророчу; ти, неначе докір без вини; ніщо не літає так стрімко, як думка; сімдесят крилатих літ, немовби мрій; вихлюпи води – неначе з серця п'ятистопні ямби;*

2) реалії побуту і звичаєвої культури: *запалю тебе, мов свічку, немов багаття; дні згорають, немов дике багаття; я спалив [листу] у серці, наче в горні; ніщо так не вабить, як отчий поріг; буде серце битися, мов дзвін; спогад, мов кулетна черга в мирну днину; вітряк, мов антична ліра, рида;*

3) явища природи, природного ландшафту: *я люблю тебе так, як нічний зорепад; ти – мов дощ при сонці; ніщо так не падає тихо, як сніг; бреду над Сеною, мов лугом; дні, як промені ясні, летять;*

4) рослини: *ти, як цвіт яблуні; сивина не злетить, ніби цвіт; щоки, як городні гарбузи;*

5) люди та міфічні істоти: *не ходи, немов примара; день, мов принтер; дух народу уярмлено в пляшці, мов джина; листи, як фенікс, оживають; дорога тверда, мов коліно Яги; старший сержант погладив три гранати – мов синові чуб; ти [село] прощаєш, наче дітям мама;*

6) птахи: *ти лебедятком припала до серця; ячить душа, мов птах; куц каліни, наче птиця; пролетіли роки, наче лебедята; я народивсь так, неначе птах;*

7) поняття на позначення речовин: *ти розм'якнеш, наче віск; жаринка, мов сльоза, стіка в пуант пера; сива мить, мов димок;*

8) поняття на позначення станів: *серце виболює так, як розлука;*

9) поняття на позначення звуку: *ти насторожена – наченьки тиша.*

Аналіз виявив, що численною є група об'єктів на позначення реалій побуту та звичаєвої культури. Пояснюємо це тим, що поезії Миколи Дмитренка зображають наше щоденне життя, емоції, враження. Відзначаємо й високу частотність порівнянь із об'єктами на позначення філософських категорій, припускаємо, це пов'язано із загальним спрямуванням мовної картини світу до метафоризації й інтелектуалізації абстрактних понять.

У декодуванні порівнянь варто зважати на епітети, що входять до компаративеми: вони допомагають з'ясувати основу порівняння двох понять: «А онде **грона** виноградної лози, **Застиглі** краплі часу – мить до миті... **Рум'яні щоки лагідні, умиті** Не дмується, **як городні гарбузи**» [2, с. 63].

У поетичних текстах Миколи Дмитренка значну групу об'єктів порівнянь становлять лексеми на позначення людей та міфічних істот, що свідчить про антропоморфізацію поезії. У декодуванні беремо до уваги зовнішні та внутрішні ознаки порівнюваних об'єктів, властиві їм види діяльності тощо: «**Твої листи, як фенікс, оживають** У серці з попелу» [3, с. 22]; «**День, мов принтер, По золоту біжить медаль**» [2, с. 64]. Вибір об'єктів компаративем вказує на спосіб мислення письменника, мовне чуття, уміння обрати найбільш вагоме, істотне.

У поезії Миколи Дмитренка було зафіксовано такі групи головних компонентів порівнянь:

1) адресат чи об'єкт поезії: *ти, як цвіт яблуні; запалю тебе, мов свічку, немов багаття; ти розм'якнеш, наче віск; ти насторожена – наченьки тиша; ти лебедятком припала до серця; я люблю тебе так, як нічний зорепад; я люблю тебе так, як натхнення і думку пророчу; не ходи, немов примара; ти – мов дощ при сонці; ти, неначе докір без вини;*

2) поняття часу: *дні згорають, немов дике багаття; сива мить, мов димок; пролетіли роки, наче лебедята; сімдесят крилатих літ, немовби мрій; день, мов принтер; дні, як промені ясні, летять;*

3) абстрактні поняття на позначення філософських категорій: *ячить душа, мов птах; я слова чекаю, мов плоду;*

4) поняття на позначення реалій побуту та звичаєвої культури: *жаринка, мов сльоза, стіка в пуант пера; листи, як фенікс, оживають; життя проорало борозни, мов на долонях;*

5) явища природи і природного ландшафту: *змовкла річка, немов набрала в рот води; бреду над Сеною, мов лугом; ліс бовванів, немовби вибігаючи на поле;*

6) поняття з компонентом колористичної ознаки: *сивина не злетить, ніби цвіт*;

7) поняття на позначення рослин: *калини куш здригнувся, наче птиця*.

Переважно в поетичних текстах Микола Дмитренко вживає суб'єкти порівняння на позначення адресата чи об'єкта зображення, виражені лексемою «*ти*». Вагому частку в поезії Миколи Дмитренка охоплюють образні засоби, побудовані на основі абстрактних чи часових назв. Суб'єкт, виражений лексемою, що містить сему часу, порівнюється з предметами: «*Згорають мої дні, немов багаття дике*» [3, с. 15]; явищами природи: «*А дні, як промені ясні, летять Весни розбурханим живим потоком*» [2, с. 71]; з лексемами на позначення абстрактних понять або тварин: «*Пролетіли роки, наче лебедята, Сімдесят крилатих літ, немовби мрій*» [2, с. 57]. Анімалізація абстрактних понять оживлює поетичні образи, наділяє їх ознаками, властивими певним тваринам: «*Ячить душа, мов птах, об серце б'є крильми*» [3, с. 15].

Найповнішу класифікацію способів граматичного вираження порівнянь пропонують автори «Стилістики української мови»: 1. «Порівняльний зворот (непоширений і поширений) зі сполучниками *як, мов, немов, наче, неначе, неначебто, ніби, нібито, немовби, немовбито*. 2. Форма орудного відмінка. 3. Підрядне речення. 4. Конструкції з формами ступенів порівняння прислівників і прикметників. 5. Описові порівняння типу *подібний*. 6. Речення порівняльної структури, в яких об'єкт порівняння охоплює всю предикативну структуру. 7. Порівняльно-приєднувальні конструкції, побудовані за принципом образної аналогії» [7, с. 360].

Яскравий показник порівняльної конструкції – це сполучники *мов, немов, наче, неначе, мовби, немовби, ніби, начеб, неначеб*. С. Рошко доводить уживання в сучасній українській мові 21 сполучника (*мов, мовби, немов, немовби, мовбито, немовбито, наче, начеб, начебто, неначе, неначеб, неначебто, ніби, нібито, ніж, гей, гейби, буцім, буцімто, що, як*), діалектної форми *ек* і стилістичного *яко* [11, с. 5].

У поезії Миколи Дмитренка обидва порівняльні компоненти можуть мати форму іменників у називному відмінку: «*А ти така реальна, як цвіт яблуні*» [3, с. 3]; «*І знову ти – мов дощ при сонці, Неначе докір без вини*» [3, с. 24]. Так твориться пряме відношення подібності між предметом і образом порівняння за однією чи кількома ознаками: «*Буде лоскіт-сміх переливатись, Буде серце битися, мов дзвін*» [3, с. 34]. Іменники у формі непрямих відмінків також виступають компонентами порівняльних конструкцій: «*Дух народу уявлено в плящі, мов джина, Пам'ять нації загнано в темний куток*» [2, с. 8]; «*Бреду собі над Сеною, мов лугом*» [2, с. 55].

Компаративне значення досліджуваних тропів може послаблюватися, тоді переважає обставинна семантика образу: «*Я їх [листи] спалив у серці, наче в горні, а ти благаєш слізно: «Поверни!»*» [3, с. 22]; «*І ліс, що ближче й ближче бовванів, немовби вибігаючи на поле*» [3, с. 23]; «...*Зупинка. Вулиця. І мить розгін бере, А серце – наче перед вічком дула...*» [3, с. 23]. Зауважимо, що в поезії Миколи Дмитренка найчастіше вживаються сполучник *як* і *мов*.

Індивідуально-авторського пестливого звучання та форми набуває сполучник *наче* у наступному прикладі: «*Ти насторожена – наченьки тиша, В мене кольнули вій їжачки*» [3, с. 6]. Орудний порівняльний відмінок також зустрічається в поетичних текстах Миколи Дмитренка: «*Ти лебедятком припала до серця – Слухаєш...*» [3, с. 6]; «*Та спогад мій теплий, душа не сердита, палким чорнобривцем цвіте до людей*» [2, с. 31]. Такі конструкції одночасно є порівнянням і способом виконання дії. Розкриттю поетичних образів сприяє декодування дієслівних лексем, які конкретизують ознаки, обрані для порівняння двох складників. Вони є основними носіями динамічних характеристик образів і слугують рушіями сприйняття поезії. Дієслова за значенням належать переважно об'єкту порівняння, а за синтаксичною структурою пояснюють суб'єкт: «*Захолодили ніч тривоги і турботи, Жаринка, мов сльоза, стіка в пуант пера*» [3, с. 15]; «*Запалю тебе, мов свічку, Палким поглядом душі... Запалю, немов багаття*» [3, с. 5].

Висновки... Отже, дослідження структури, семантики й стилістичних функцій порівняння як образного засобу поетичного ідіостилію Миколи Дмитренка довело розмаїття формально-граматичних структур з порівняльною семантикою, що свідчить про багату художньо-образну систему поетичного тексту загалом.

Список використаних джерел і літератури:

1. Голоюх Л. В. Порівняння як структурно-стилістичний компонент художнього тексту (на матеріалі сучасної української історичної прози) : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Інститут української мови Національної академії наук України / Лариса Василівна Голоюх. – К., 1996. – 20 с.
2. Дмитренко М. К. Квіти добра : лірика / М. К. Дмитренко. – К. : Сталь, 2005. – 144 с.
3. Дмитренко М. К. Люблю твій усміх загадковий : лірика / М. К. Дмитренко. – К. : Сталь, 2005. – 56 с.
4. Єрмоленко С. Я. Синтаксис і стилістична семантика / С. Я. Єрмоленко. – К. : Наукова думка, 1982. – 212 с.
5. Марчук О. І. Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М.М.Коцюбинського : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Одеський національний університет імені І.І.Мечникова / Олена Іванівна Марчук. – Одеса, 2003. – 20 с.

6. Марчук О. І. Художнє порівняння як мовне явище / О. І. Марчук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2002. – Вип. 12. – С.152–155.
7. Мацько Л. І. Стилїстика української мови : підручник [за ред. Л. І. Мацько]; / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
8. Некрасова Е. А. Сравнения общеязыкового типа в аспекте сопоставительного анализа художественных идиолектов / Е. А. Некрасова // Лингвистика и поэтика. – М. : Наука, 1979. – С.225–237.
9. Потебня А. А. Слово и миф / А. А. Потебня. – М. : Правда, 1989. – 624 с.
10. Прокопчук Л. В. Категорія порівняння та її вираження в структурі простого речення : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Інститут української мови Національної академії наук України / Людмила Володимирівна Прокопчук. – К., 2000. – 18 с.
11. Рошко С. М. Формально-граматична та функціонально-семантична структура порівняльних синтаксем і підрядних речень у сучасній українській мові : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Ужгородський національний університет / Світлана Михайлівна Рошко. – Ужгород, 2001. – 21 с.
12. Томашевский Б. В. Стилїстика / Б. В. Томашевский. [2-е изд., испр. и доп.] – Л. : Изд-во Ленинградского университета, 1983. – 288 с.
13. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії / В. А. Чабаненко. – К. : Вища школа, 1984. – 168 с.
14. Шаповалова Н. П. Статус і структура категорії порівняння / Н. П. Шаповалова // Функціонально-комунікативні вияви граматичних одиниць : зб. наук. пр. – К. : ІЗМН, 1997. – С.38–48.
15. Шаповалова Н. П. Функціонально-семантичний статус порівняльних конструкцій у сучасній українській мові : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Дніпропетровський державний університет / Наталія Петрівна Шаповалова. – Дніпропетровськ, 1998. – 16 с.

References:

1. Holoyukh L. V. *Porivniannia yak strukturno-stylistychnyi komponent khudozhnogo tekstu (na materialy suchasnoi ukraïnskoi istorychnoi prozy)*, Kyiv, 1996, 20 p.
2. Dmytrenko M. K. *Kvity dobra : liryka*, Kyiv, Stal, 2005, 144 p.
3. Dmytrenko M. K. *Liubliu tvii usmikh zahadkovyi : liryka*, Kyiv, Stal, 2005, 56 p.
4. Yermolenko S. Y. *Syntaksys i stylistychna semantyka*, Kyiv, Naukova dumka, 1982, 212 p.
5. Marchuk O. I. *Strukturno-typolohichni parametry porivniialnykh konstruksii v idiostyli M.M.Kotsiubynskoho*, Odesa, 2003, 20 p.
6. Marchuk O. I. *Khudozhnie porivniannia yak movne yavyshe, Naukovi visnyk Izmailskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*, Izmayil, 2002, Vol. 12, pp. 152–155.
7. Matsko L. I. Sydorenko O. M., Mats'ko O. M. *Stylistyka ukraïnskoi movy : pidruchnyk*, za red. L. I. Matsko, Kyiv, Vyshcha shkola, 2003, 462 p.
8. Nekrasova E. A. *Sravneniya obshheyazykovogo tipa v aspekte sopostavitel'nogo analiza xudozhestvennykh idiolektov*, *Lyngvistika i poetika*, Moscow, Nauka, 1979, pp. 225–237.
9. Potebniya A. A. *Slovo i mif*, M., Pravda, 1989, 624 p.
10. Prokopchuk L. V. *Katehoriia porivniannia ta ii vyrazhennia v strukturi prostoho rechennia*, Kyiv, 2000, 18 p.
11. Roshko S. M. *Formalno-hramatychna ta funktsionalno-semantychna struktura porivniialnykh syntaksem i pidryadnykh rechen u suchasniï ukraïnskiiï movi*, Uzhhorod, 2001, 21 p.
12. Tomashevskij B. V. *Stilistika*, L., Izd-vo Leningradskogo universiteta, 1983, 288 p.
13. Chabanenko V. A. *Osnovy mounoi ekspresii*, Kyiv, Vyshcha shkola, 1984, 168 p.
14. Shapovalova N. P. Status i struktura katehoriï porivniannia, *Funktsionalno-komunikatyvni vyjavy hramatychnykh odynyts*, K., IZMN, 1997, pp. 38–48.
15. Shapovalova N. P. *Funktsionalno-semantychnyi status porivniialnykh konstruksii u suchasniï ukraïnskiiï movi*, Dnipropetrovsk, 1998, 16 p.

Summary

Valentyna Filiniuk

Comparative Constructions in Poetic Idiolect of Mykola Dmytrenko

In the article the comparative structures are investigated as a component of writer's poetic idiostyle. The basic approaches to the linguistic study of figurative comparison means are highlighted. We describe the features of poetic comparisons and the nature of their logical-semantic base. For linguapoetic analysis it was selected two collections of poetry «Love Your Mysterious Smile» («Liubliu tvii usmikh zahadkovyi»), «Flowers of Good» («Kvity dobra») by Mykola Dmytrenko. Four components' structure of most comparative constructions (object, subject, comparison feature and explicit indicator – conjunction) are grounded. The following groups of comparison of poetic texts are singled out: abstract concepts; realities of life and common culture; natural phenomena, landscape; plants; people and mythical creatures; birds; concept denoting substances states, sounds. In Mykola Dmytrenko's poetry it was recorded following main comparison components: the destination or the object of poetry; concept of time; abstract concepts; realities of life and common culture; natural phenomena; colorful signs; plants. By the examples of poetic texts we described different grammatical types of comparisons, the most commonly used conjunctions. Also the role of adjectives and verb forms in the creation of comparative constructions, functioning of comparisons with adverbial undertone, of forms of ablative comparative are deduced.

Key-words: *comparison, figurative means, poetic text, elements of comparison, construction, Mykola Dmytrenko.*

Дата надходження статті: «01» квітня 2015 р.

Дата прийняття до друку: «23» квітня 2015 р.